

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

N: 19 (67236)
2019-yil 13-may

Tong yulduzi

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetası

ISSN-2010-6092

ULUG'OBOD MAHALLASIDAGI MAKTAB

USHBU SONDA:

ATROF
GULLARGA
TO'LSIN

2-bet

FILNING
«O'G'IRLIGI» MI
YOKI
«OG'IRLIGI?!»
Darsliklardagi ayrim
xatolar xususida

3-bet

SHAXDAM
QĀDAMLAR
SEHRI

7-bet

«ONAJONIM TABIAT» tanloviga

Dadamning xizmati yuzasidan ikki yil Yaponiya davlatida yashaganmiz. Nagoya shahrida joylashgan Xiroji shogakkо matabiga borgan ilk kunlarimda ustozim menga har bir o'quvchining portfelida sellofanga o'ralgan kichkina supurgi va xokandoz bo'lishi kerakligini aytganida, hayron qolgandim.

ATROF GULLARGA TO'L SIN

Shunda ustozimiz uydan maktabga, maktabdan uyga ketayotganimizda yo'limizda uchragan konfet qog'ozlari, sigaret qoldiqlarini supurib, chiqindilarni yo'l chetidagi axlat qutisiga tashlab ketishimiz lozimligini, chiqindilar uchun ham hammaniz birdek mas'u'l bo'lismiz kerakligini tushuntirgan edilar.

Maktabdagagi barcha tozalash ishlarni ham o'zimiz bajarar edik. Maktab oshxonasidan ovqatlarni sinfga olib kelish, ularni o'quvchilarga tarqatish, bo'shangan idishlarni yana oshxona ga olib borib berish kabi vazifalar n a v - batchilik asosida bajarilardi. Tushlik vaqtini tugagach, barchamiz birg'aliqda sinfimizni, yo'lakchamizni va o'zimiz foydalanadigan hajatxonani tozalab, shundan keyingina yana darslarni boshlardik.

Bir kuni ekologiya darsida ustozimiz bizni ichimlik suvi bizgacha qanday yetib kelishini ko'rsatish maqsadida Nagoya shahri chekkasidagi korxonaga olib bordilar. Ichkariga kirayotganimizda, barchamizdan termoslaramizdagi suvni to'kib tashlashni so'rashdi. Daryo suvining ichimlik suvi darajasiga yetguniga qadar bo'ladigan barcha jarayonlar bilan tanishganimizdan so'nggina suv ichishga ruxsat berishlarini aytishdi. O'quv mashg'ulotimiz davomida suvni filtrlash bo'yicha 18 ta stansiyaning ishi bilan tanishdik. Juda horib, chanqab, oxirgi jarayon tugagandan keyin toza ichimlik suvini ichganimiza, har birimiz bir qilum suvni ichimlik suvi bo'lib kranlarimizdan kelishi uchun qancha mashaqqatli mehnat va resurslar sarflanishini tushunib yetdi. Asosiysi, ichimlik suvini qadrlashni o'rgandik.

Biz – O'zbekistondagi barcha

maktab o'quvchilari ham o'zimiz yashab turgan atrof-muhitning tozaligi, obodligi uchun faqat olovrang nimcha kiyan onaxonlarimiz emas, balki shu mahallada yashaydigan, shu ko'chadan yuradigan barcha fuqaro mas'u'l ekanligimizni anglashimiz lozim.

Men o'zimiz yashab turgan uyimiz yo'lagi va zinalarida o'ndan ortiq tuvaklarda gullar ekip parvarishlayapman. Avvaliga dugonalim hayron bo'lismidi: «Gullaringni nega yo'lak va zinaga olib chiqding, o'g'irlab ketishadi-ku?!» deyishdi. «Mahallamizda qo'shnilarimiz bilan ahil va inoqmiz, gullarimni hech kim olib ketmaydi, ularni uzib ham ketishmaydi», dedim ularga javoban. Endi dugonalaram ham o'z uylari

yo'lagida tuvaklarda gullar parvarish qilishayapti. Maqsadimiz, o'zimiz yashab turgan joyda toza havo bo'lisin, atrofdagilar gullarimiz chiroyidan va toza havodan bahramand bo'lissin.

Agar barchamiz o'z mahallamiz, ko'chamiz, maktabimiz tozaligi uchun harakat qilsak, yurtimiz ekologiyasi sofligiga, o'zimiz nafas olayotgan havoning tozaligiga hissa qo'shgan bo'lamiz. Asosiysi, tabiat in'omi hisoblangan toza havo, toza ichimlik suvi kabi ne'matlarni qadriga yetib, bizdan keyingi avlodlarga sofligicha yetkazishga hissa qo'shgan bo'lamiz.

Ilyona ABULHASAN,
poytaxtimizning Shayxontohur
tumanidagi 102-umumta'l'm
maktabining 7-sinf o'quvchisi

YANA BIR IMKON ESHIGI

Dilorom ZUFAROVA, poytaxtimizning Olmazor tumanidagi 249-umumta'l'm maktabi o'qituvchisi, «Mehnat Shuhrati» ordeni sohibasi:

– Kuni kecha Prezidentimiz tomonidan «Iqtidorli yoshlarni aniqlash va yuqori malakali kadrlar tayyorlashning uzuksiz tizimini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Qaror imzolandi.

Ushbu qaror yoshlarni mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlarning faol ishtirokchisiga aylantirish, ilm-fanni o'zlashtirishga bo'lgan rag'batini oshirish, izlanuvchanlik va yaratuvchanlik faoliyatiga keng jalg qilish, jahon miyosida Vatanimiz dovrug'ini keng taratgan ajoddolarga munosib avlodni tarbiyalash uchun kengroq imkonlar yaratadi.

2019-2020-o'quv yillardan boshlab asosiy olimpiadalarning respublika bosqichida 1-3-o'rinnlarni egallagan ishtirokchilarga ixtisoslik fani bo'yicha davlat oliy ta'l'm muassasalariga kirish imtihonlarida maksimal ball olish huquqini beruvchi va uch yil muddat davomida amal qiluvchi sertifikat taqdim qilinadi.

Mazkur Qarorga binoan, O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi tizimining belgilangan shtatlar soni doirasida ushbu vazirlik tuzilmasida fan olimpiadalari bo'yicha iqtidorli o'quvchilar bilan ishslash departamenti tashkil etiladi. Departamentining asosiy vazifasi iqtidorli o'quvchi-yoshlarni aniqlash, ularning xalqaro olimpiadalardagi ishtirokini ta'minlash, yuqori natijalarni qayd etgan o'quvchilarning kelgusidagi faoliyatini monitoring qilib borish va qo'llab-quvvatlashdan iborat bo'lib, fan olimpiadalari qatnashuvchi o'quvchilarga aniq bir fan sohalarida o'z bilimlarini mustahkamlab borish imkonini beradi. Barcha bosqichdag'i olimpiada natijalari, shu jumladan, ishtirokchilar to'g'risida ma'lumot, ularning yozma ishlari to'liq axborot tizimiga kiritilishi va O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi veb-saytida e'lon qilinishi o'quvchilarining o'z bilimlarini haqqoni, shaffof baholanayotganidan xabardor etadi. Shuningdek, xalqaro olimpiadalar g'oliblari va ularning o'qituvchilarini, asosiy olimpiadalar respublika bosqichi g'oliblarining o'qituvchilarini pul mukofotlari bilan taqdirlanishi, shuningdek, respublika bosqichi g'oliblari va o'qituvchilariga ustamalar belgilanishi ham ko'zda tutilgan.

2019-2020-o'quv yillardan boshlab umumta'l'm maktabalarining 4-11-sinf o'quvchilari uchun har chorakda onlaysa tarzda olimpiadalar tashkil qilish orqali iqtidorli o'quvchilar zaxirasi shakllantirib boriladi. Zaxiraga kiritilgan yoshlar uchun Xalq ta'limi vazirligi veb-sayti orqali har yozma churqurashtirilgan nazorat materiallari, shu jumladan, test, yozma insholar uchun masalalar yetkazib berilishi ham belgilab qo'yilganligi «Ustoz-shogird» tizimi asosida tegishli sohada yuqori natijalarga erishgan malakali mutaxassislar zaxirasini shakllanishiga imkon yaratadi.

O'quvchilar bilimini sarhisob qiluvchi fan olimpiadalar o'quvchilar uchun ham ularning ustozlari uchun ham imkoniyatlar eshigini keng ochdi. Ta'l'm sifatini oshirishga qaratilgan mazkur chora-tadbirlar biz o'qituvchilarni behad quvontirdi. Shuning barobarida zimmamizdag'i mas'uliyat zalvorini yanada oshirdi. Endi o'z ustimidza yanada ko'proq ishlashimiz, o'quvchilarimizning bilimdon, dono bo'lib kamol topishlari, dunyodagi barcha bilimli tengdoshlari bilan bemalol bellasha olishlari uchun bor bilim, tajriba va ko'nkmalarimizni sarflashimiz lozim. Zero, O'zbekistonimizning porloq kelajagi, nurli istiqboli biz ta'l'im-tarbiya berayotgan yoshlar qo'lidadir.

FILNING «O'G'IRLIGI» MI YOKI «OG'IRLIGI?!»

Darsliklardagi ayrim xatolar xususida

Tabiatshunoslik

O'txo'r hayvonlar

Odatda, o'simlik bilan ozqolanadigan hayvonlar o'txo'r hayvonlar deb staliadi. Fil, tuyu, jirafa, zebra, bug'u, kiyakid. Yer yuzi qurqaqligidagi eng katta hayon bolib, «og'irligi» 6 tonnaga, balandligi esa 4 metrga yetadi. Uning burni - xartumi hid bilish a'mosi bo'libinga qolmay, ovqatanish, karnay kabi ovot chiqarish, yuk ko'tarish vazifalarini ham bajaradi.

Fil darshi va o'tmonlarda o'tlarni, buta hamda daraxtlarning bargi, mevusi va idzilerni yeh hayot

Bir kuni 3-sinfda o'qiydigan singlim «Tabiatshunoslik» fani darsligini qo'limga tutqazdi. U darslikning 85-betini ochib ko'sstar ekan, «Opa, siz ham bir o'qib ko'ring-chi, shu so'z noto'g'ri yozilganmi?» dedi. Men o'sha gapni diqqat bilan o'qiy boshladim. Unda «Filning o'g'irligi 6 tonna», deb yozilgan edi. Anglaganizingdek, bu o'rinda «og'irlik» so'zining o'miga «o'g'irlik» so'zi yozilgan. Bu so'zdagi xatolikni singlimga tushuntirdim. U esa ajablanib, «Kitoblarda ham imlo xatolari bo'lar ekan-da?» dedi...

Bu savol aslida, meni ham o'yantiradi.

Chunki yuqori sinflar uchun «Diktantlar

to'plami»da ham ba'zi xatoliklarni uchrashishim mumkin. Masalan, 9-sinflar uchun berilgan «Boburning shaxsiy fazilatlari» deb nomlangan diktant matniida «Bemorni daryo bilan Agraga olib kelishadi» jumlesi bor. Menimcha, bu o'rinda «bilan» bog'lovchisingning o'rniiga «orgali» ko'makchisi yozilsa, maqsadga muvofiq bo'lar edi.

Mahbuba ESHDAVLA TOVA,
Samarqand viloyati, Pastdarg'om tumanidagi
40-umumta'lum maktabining 10-«A»
sinf o'quvchisi

Ulug'obod mahallasida joylashgan mazkur bilim dargohi o'quvchilari bilan yaqindan tanishish jarayonida shuni angladikki, mahallaning nomiga monand ularning orzulari ulug', ko'ngillari obod ekan. Ana shunday o'quvchilarga barcha sharoitlarni muhayuso qilişishga harakat qilayotgan maktab rahbari Malika O'zbekistonovna maqsadimizni bilganlardan so'ng bizni maktab kutubxonasi tomon boshladilar. Ikkinci qavatga ko'tarilar ekanmiz, yo'l-yo'lakay bilim maskani-yu uning bilimdonlari haqida suhbatlashib bordik. Yaqinda ushu maktabga O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vaziri tashrif buyurganini ham opadan bilib oldik. Malika opa shu maktabning sobiq o'quvchisi ekanligini aytganida, yanada quvondik.

Opa a'lochi va jamoatchi o'quvchilari haqida to'lib-toshib gapirar ekan, ularning «Bilimlar bellashuvi», fan olimpiadalarini va sport musobaqalarida faxrli o'rinnlarni qo'liga kiritib kelishayotganini alohida ta'kidladi. Jumladan, 7-sinf o'quvchisi Gulnora Raimberdiyeva «Bilimlar bellashuvi»ning shahar bosqichida faxrli o'rinni, Erkinbek Hasanov fan olimpiadasida «Iqtisodiy bilim asoslari» fani bo'yicha viloyat bosqichida 1-o'rinni egallab, respublika bosqichiga yo'llanmani qo'iga kiritgani, Islombek Anvarbekov «Mangu o'chmas siymolar» ko'rik-tanloving shahar bosqichida oliy, viloyatda 2-o'rinni, Nilufar Murtazoyeva fanlar olimpiadasining shahar bosqichida faxrli o'ringa munosib ko'rligani eshitib, biz ham ko'nglimizda faxr tuyg'usini tuyidik. Ushbu maktab o'quvchilarining aksariyati maktabdoshlari Mohidil Qayumjonova kabi «Eng yaxshi o'qituvchi» bo'lishni o'z oldilariga maqsad qilib qo'yishganini eshitib, o'qituvchining obro'si yanada yuksalib borayotganidan quvondik.

Maktab o'qituvchilaridan Gulnoza Nazarova, Shahnoza Ergasheva, Marg'uba Yusupova, Zulfiya Habirova, Zaynab Samadova, Xolida Shodmonova, Shoira Zaripova, Muqaddas Eraliyeva kabi ustozlarni o'quvchilar alohida tilga olishdi. Ushbu ta'lim maskanida fidoyi, o'z kasbining bilimdoni bo'lgan mehridaryo ustozlar ko'pligiga aslo shubha qilmadik.

o'quvchilarga berishni ham unutmadni.

- Maktabda har payshanba jinoyatchilik va huquqbazarlikning oldini olish kuni. Ammo hudud noziri maktabga tez-tez kelib turadi. Mana, bugun dushanba bo'lishiga qaramay, o'quvchilar bilan dildan suhbatlashyapti. Shu sababmi, bilim maskanimizda tarbiysi og'ir o'quvchilar yo'q, - deydi faxrlanib yoshlar yetakchisi Gulnoza Nazarova.

Har gal yurtimizdagagi ta'limgan
maskanlariga kirib borganimizda, o'quvchilar
«Maktabimizga «Tong yulduzi» keldi», deya bizni iliqli
qarshi olishadi. Sirdaryo viloyati, Guliston shahridagi
12-umumta'lum maktabida ham bizga shunday
peshvoz chiqishdi.

ULUG'OBOD MAHALLASIDAGI MAKTAB

Hudud noziri Bobur Yaxshiboyev o'quvchilar bilan suhbat o'tkazayotganini eshitdig-u, yoshiar yetakchisi bosh-chiligidan o'sha tomon oshiqdik. Hudud noziri o'quvchilarining baracha qiziqtirgan savollariga aniq va lo'nda qilib javob berar ekan, o'z qo'l telefonini raqamini

Kutubxonaga kirganimizda, tanaffus vaqt edi. Kutubxonachi opa Zohida Yo'ldoshevaning qo'li qo'liga tegmaydi. Daniel Deffoning «Robinzon Kruzo» kitobini o'qib bo'lib, topshirish uchun navbatda turgan o'quvchini suhbatga chorladik:

- Men 8-«E» sinf o'quvchisi Jaloliddin O'ktamov bo'laman. 611 betdan iborat bo'lgan bu kitobni 7 kunda o'qib chiqdim. Kinosisi ham ko'rganman, ammo kitobi yanada qiziqarli ekan.

Albatta, kitob o'qish juda yoqimli va maroqli. Buni anglab yetgan Jaloliddingga havasimiz keldi. Yosh kitobxon kelgusida harbiy bo'lishni orzu qilar ekan, uning ezgu niyatlarini ijobat bo'lishini tilab, bu ajoyib onlarni suratga muhrladik.

ORZULARI BIR OLAM

Aziz bolajonlar, o'quv yilining yakunlanishiga ham sanoqli kunlar qoldi. Hademay barchangiz orziqib kutgan yozgi ta'til boshlanadi. Biz yozni ham siz bilan hamrohlikda o'tkazish istagidamiz. Shunday ezu niyatda sizning qiziqishlarigiz-u talablarlingizdan kelib chiqqan holda tahririyatimiz a'zolari izlanishdalar. Bugun esa sizlarga Qoraqalpog'iston Respublikasining Amudaryo tumaniidagi 20-umumta'l'm maktabi o'quvchilarining mazkur o'quv yilida qo'lga kiritgan muvaffaqiyatlari haqida hikoya qilamiz.

BELLASHUVLARDA HAMISHA G'OLIB

O'qituvchilar va yetakchinga sa'y-harakatlari samarasi o'laroq maktab sardori «Eng namunalni sardor» ko'rlik-tanloving tuman bosqichida faxrli o'rinni egalladi. «Qizil xoch» va «Qizil Yarimoy jamiyatini tomonidan o'tkazilgan maktablararo tanlovda bu maktab o'quvchilariga 2-o'rin nasib etdi. Fan olimpiadasida qoraqalpoq tili bo'yicha qutnashgan 10-«A» sinf o'quvchisi Ma'mura O'rzbayeva respublika bosqichiga qadar ishtirot etdi.

2016-2017- o'quv yilidan buyon maktabning chaqqon, bilimdon o'quvchilaridan tashkil topgan jamaoa «Yosh qutqaru-vchilar» hamda

«Yashil chiroq»

musobaqalarining respublika bosqichida muvaffaqiyatlari ishtirot etib kelishmoqda. Ijodkor o'quvchi Sardorbek Kenjabayev o'tgan yili Ibroyim Yusupov nomidagi maktab-internatiqa o'qishga qabul qilindi. Uning izdoshi 5-«B» sinf o'quvchisi Dilnoza Jumabayevan esa Sardorbek KENJABAYEV ilk she'riy kitobchasi nashrdan chiqdi.

AKSIYADA BIZ HAM FAOLMIZ

Yurtimiz bo'ylab «Kitob ulash» aksiyasi hamon davom etmoqda. Bu an'anadan chetda qolmagan maktabning sobiq bitiruvchilar ham faoliytni qo'dan boy bermayaptilar. Kutubxonachi Muborak opa Sapayevanish ishi biroz ko'paygan bo'lsa-da, ammo u bundan mammun. «Maktabimiz kutubxonasiga kitob sovg'a qilamiz» aksiyasi doirasida kutubxona fondi yanada boyidi. Yoshlar yetakchisi Sherali Jumamurodov yoshlarni birlashtirib, ularning bo'sh vaqtinizi mazmunli o'tishiga ko'maklashmoqda. Uning tashabbusi bilan yoshlar o'ttasida mini futbol musobaqasi hamda «Mahallamiz malikasix tanlovi o'tkazilib, unda iqtidorli o'g'il-qizlar o'zarob bellashdilar. O'tgan yili «2018-yilning eng tashabbuskor yetakchisi»

Sherali JUMAMURODOV,
yoshlar yetakchisi

nominatsiyasiga munosib ko'rildigi Sheralinini yanada ruhlantirib yubordi.

«Men katta bo'lam, harbiy bo'lamani!», «Menga o'qituvchilik kasbi yoqadi», «Ulg'aygach, arxitektor bo'lam, eng chiroli, eng zamonaviy uylarning chizmasini chizib, ularni o'z Vatanimda barpo qilaman»... Bular bilimdon, chaqqon, g'ayratli qoraqalpoq yoshlarining kelajakdagi orzulari. Biz ham beg'ubor qabilarida kurtak otayotgan orzular ijobatiga tilakdoshmiz.

10-«A» sinf o'quvchisi Ma'mura O'RABAYEVA fan olimpiadasida qoraqalpoq tili fanidan respublika bosqichida qutnashdi.

Ozoda TURSUNBOYEVA

Buni qarangki,
poytaxtimizning
Yashnobod

tumanidagi
212-umumta'l'm
maktabidagi bar-
cha o'g'il bolalar
ta'lim dargohi
direktori - zaxi-
radagi podpol-
kovnik Alisher
Sharipova
o'xshashni orzu
qilishar ekan.

DIREKTORIMIZ PODPOLKOVNIK, - deydi faxr bilan o'quvchilar

Shuning uchun bo'lsa kerak, mazkr maskanda o'tkazilgan «Xotira aziz - qadr muqaddas» nomli tadbirda yana o'g'il bolalar ham faol ishtirot etdi. Bayramni tashkillashtirishga bosh bo'lgan ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha direktor o'rnbosor Rustam Zokirov ham harbiy emasmi, o'quvchilarining har bir chiqishlari noan'anaviy bo'ldi. Vatan bayrog'i hilpiratib sahnaga chiqqan o'quvchilar harbiy qo'shiqlarni jo'shqinlik bilan ijo etishdi. Yuqori sinf o'quvchilarining harbiy tayyorligarlik bo'yicha ko'satgan mashqlarini olqishlamagan tomoshabin qolmadı. Bundan tashqari, ularning harbiy vatanparvarlik mavzusida ishlagan devoriy gazetalarini, chizgan rasmlari ham barchanining e'tiborini tortdi. Ularda kimdir harbiy bolakayni tasvirlagan bo'lsa, yana ayrim tengdoshlarining Xotira maydoni-yu «Motamsaro ona» haykalini aks ettirgan. Shu kuni mazkr maktabga tashrif buyurgan mehmon borki, ustozlarga «Maktabingizda harbiy sinflar bo'lsa kerak-a?» deya savolga tutishdi. Ammo, bilişimizcha, bu dargohda alohida ixtisoslashtirilgan sinflar yo'q ekan. Shunchaki yuqorida aytganimizda o'quvchilar ona Vatanni sevish, kelajakda uni ardoqlashni ustozlardan o'rganishgan, xolos.

O'z muxbirimiz

AJDODLARNI E'ZOZLASH - MUQADDAS QADRIYAT

Xalq, el-yurt manfaati yo'lida jonini fido qiluvchi, ezu niyatlarini amalga oshirishda fidoylikko'rsatgan insonlarni yodga olish, ularni qadrlab, e'zozlash har birimizning burchimizdir. Poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi 236-umumta'l'm maktabining 2-«A» sinfida o'tkazilgan

tadbirda ham e'tibor va g'amxo'rlik insoniy burch ekanligi yana bir bor o'quvchilarga tushuntirib berildi.

- Bizning tinch yashashimiz uchun o'z hissasini qo'shgan, Vatanimiz mustaqilligini uchun jonini, kuch-quvvatini ayamagan har bir faxriy, har bir kishi xotirasini doimo yodda saqlashimiz, ularning Vatan uchun qilgan xizmatlardan o'nak olishimiz kerakligini ustozimiz Matluba Musurmonova so'zlab berdilar, - deydi 2-«A» sinf o'quvchisi Mubina Bahodirova. - Tadbirda she'rlar yod olib, harbiy qo'shiq va raqsolar ijo etganimiz faxriylarga juda manzur bo'ldi.

likni, do'stlikni tarannum etuvchi she'rlar yod olindi. Qo'shiq va raqsolar barchaga bayramona kayfiyat baxsh etdi. Tadbirda urush faxriylari, mahalla faollari qutnashdilar. O'quvchilar tomonidan tinch-

* * *

Poytaxtimizning Shayxon-tohur tumanidagi 324-umumta'l'm maktabining 4-«F» sinf o'quvchilarini ustoz Nargiza Ibdoxo'jayeva boshchiligidagi «Xotira mangu - qadr abadiy» mavzusida katta bayram tadbirini o'tkazishdi. Tadbirda urush faxriylari, mahalla faollari qutnashdilar. O'quvchilar tomonidan tinch-

Bugun
Sizga hikoya qilmoq-
chi bo'lgan qahramonlarimiz
- poytaxtimizning Yashnobod tu-
manidagi 206-umumta'l'm mak-
tabi o'quvchilarining qiziqmagan
mashg'uloti yo'q ekan. O'quv dar-
gohidagi 5-«A» sinf o'quvchisi Umid
Abdurazzoqov kechagini bo'lib o'tgan
tanlovida muvaffaqiyatli ishtirok
etgani haqida so'zlab berdi.

Avtomobil maketini yasa-
yotgan yosh shovvozlar esa
ertaga tumanda o'tkaziladigan
«Yashil chiroq» tanloviiga
hozirlik ko'rishayotgan ekan.
Yurtboshimiz tomonidan ilgari
surilgan tashabbuslarga bu
tengdoshlarining faoliyat bilan
javob berishmoqda. Bunda
esa ularga shart-sharoit yaratib
berayotgan maktab direktori
Mashrab aka Mirzayev,
yo'l-yo'riq ko'rsatayotgan
ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha
direktor o'rbinbosari Dilnava-
zov Rahmatova va Sanobar
Ahmedovaning xizmatlari
katta, albatta.

Birinchi tashabbusga
javoban maktabning raqqosa
qizlari hozirlab qo'yan raqsoni
tomosha qilib, zavqlandik.
Yosh musavvirlar maktab
hovlisida ijod qilish bilan band.
Ular ustozi Zulfiya Sultonova
boshchiligidagi yangi asarlar

yaratish harakatida
bo'lishsa, ne ajab?!
Sport yo'nalishida o'z
mahoratini ko'satish-

ga intilayotgan voleybol-
chiyu yosh dasturchilarga
berildi. Ular ham ustozlari
Nilufar Samandarovadan
o'rganganlarini munosib
ko'rsata olishdi. Ayniqsa,
to'tinchi yo'nalish bo'yicha
amalga oshirilayotgan ishlar
bizni behad quvvontirdi. Zero,
bu maskanda nafaqat kitob-
xon o'quvchilar, balki bizning
muxlislarimizga aylangan
gazetxon do'stlaringiz ham
talaygina. Kutubxonachi opa
Navbahor Qodirovaning ay-
tishicha, har yili maktabda
sinflararo «Kim ko'p kitob
o'qiydi?» tanlovi o'tkazilar,
g'olib sinf o'quvchilar mak-
tab ma'muriyatini tomonidan
sayohatga olib chiqilar ekan.
Bundan tashqari, «Qiziqlari
matematika», «Inglizcha
gaplashamiz» kabi to'garak-
lar faoliyati ham maqtashga
arzilistik. Iye, so'nggi yo'na-

lishda «Yosh hunar-
mandlar» bizni qoyil
qoldiradigan ko'rinali.
Bir-biridan bejirim
buyumlar yasagan
7-«B» sinf o'quvchisi
Saidahmad Husa-
nov hunarmandchilik
sirlarini ustoz Mu-
habbat Azizovadan
o'rganayotgan ekan.

Tadbir so'ngida
3-«A» sinfidagi yosh gazet-
xonlarimiz «Biz ham «Vatan
- muqaddas!» nomli ochiq
dars tayyorladik», deya bizni
sinfxonalariga chorlashdi.
Xotira va qadrlash kuni mu-
nosabati bilan ustoz Dilorom
Boymatova tashkillashtirgan
bu bellashuvda «Hech kimni

unutmaymiz» nomli guruh
ishtirokchilaridan Muxlisa
Qo'chqorova she'r, Zuhra
A'zamjonova Amir Temur
o'gitlaridan aytib berdi.
«Ajodolarimiz merosi» gu-
ruhidagi Charos Nazarova
To'maris haqida ma'lumot
berdi. «Vatan - buyuk» gu-

ruhi ishtirokchilar Sardor
Ro'zimov, Javohir Izatillayev,
Dovud Abdurashidov she'r-
xonlikni boshlab berishdi.

Mushoira qizib, bolajonlar
tayyorlagan bayram yakuniga
yetar ekan, Sardor Abdurah-
monov sinfdoshlarini ona
Vatanga munosib bo'lmoq
uchun a'l'o qishga chorladi.

Sayyora QODIROVA

CLASSROOM RULES!!!

1. Come to class on time.
2. Attend to personal needs (go to the toilet, drink water, eat) before coming to class.
3. Sit down unless you have permission to get up.
4. Come to class prepared with all materials and homework complete.
5. Raise your hand and talk only if permitted.
6. Listen quietly while others are speaking.
7. Be nice and polite in everything you do.
8. Clean up – your desks, the blackboard, etc.
9. Follow the teacher's instructions immediately.
10. Keep your hands and feet to yourself.

Lesson 19

SAND AND STONE (Reading time)

John and James were best friends. They fought for many reasons, but never gave up their friendship. They went in search of a job and visited many places to earn some money. They passed through various places, villages, towns, forests, and beaches. They supported each other throughout their journey.

One day, they reached a desert. They had a very little food and water. John said that they should save the food and water for later use. However, James disagreed. He

wanted to drink water, as he was very thirsty. They quarrelled with each other for water. John slapped James, and they walked in silence. James wrote on the sand, «My best friend slapped me!»

Finally, they reached an oasis. They were very happy, and had a lot of fun in the water. While they both were bathing, James was a bit careless and began to drown. John rushed to him and saved him.

James hugged his friend and thanked him. They had a little nap and decided to leave the place. When they were about to leave, James carved something on the rock.

It was «My best friend saved my life!»

He said to John, «When you slapped me, I recorded it on sand. The wind would have blown it away by now. However, when you saved my life, I recorded it on rock. It will remain there forever.»

We have to forget the bad things and cherish the good things done to us.

Nargiza PULATOVA,

The teacher of school № 274 in Yunusabad district, Tashkent region

Xurram RAYIMOV

BOLANGIZNI SIZLAB CHAQIRING

Bolangizga shirin so'zlang,
Har so'zidan mazmun izlang.
Sen deyishdan ko'ra yaxshiroq,
Eng ma'quli ularni sizlang.

Tarbiyani o'zdan boshlangiz,
Ham yuz-u qosh, ko'zdan boshlangiz.
Sezgirligin unutib qo'yamay,
Hushyor turib nazar tashlangiz.

Qovog'ingiz bekorga osmang,
Yurganida yo'lini to'smang.
Fikrashni o'rgansin ular,
Xato, deya so'zini kesmang.

Bolalarga yaldoqlanmang hech,
Yomon deya kaltaklamang hech.
Faqat yaxshi tomonga boshlab,
Yomonlikka yetaklamang hech.

Izlang nuql qaynoq so'zlardan,
So'zlang faqat qaymoq so'zlardan.
Mehringizni ayamang aslo,
Zinhor-zinhor o'g'il, qizlardan.

Bolalarni kichik deb bilmang,
Tillarini chuchuk deb bilmang.
Qo'pollikha yo'l qo'yib goho,
Bilmading deb ustidan kulmang.

Mensimaslik bu yomon odat,
Chekinadi undan ko'p omad.
Tarbiyada qo'llamang uni,
Egilmasdan o'ssin sarv qomat.

Tinglagancha bizlardan ertak,
Sehrlanib yozsinlar kurtak.
Kattalarning qo'lida hech vaqt,
Ular zinhor bo'lmasisin ermak.

Bolalarni jonio deb suying,
Vijdonim ham sha'nim deb suying.
Yorqin kelajakdan deb umid,
Sizlar bolajonim deb suying.

BIZLARGA BAXT TILAGAN

Tongda suyub uyg'otgan,
Choy tayyorlab, non yopgan,
Shodlik urug'in ekkan,
Bu onamdir, bu onam.

Oq yuvib, oq taragan,
Ukamlarga qaragan,
Bizlarga baxt tilagan,
Bu onamdir, bu onam.

«Besh» olsak «besh» olganday,
Sho'xlik qilsak tolganday,
Sog' bo'lsak boy bo'lganday,
Bu onamdir, bu onam.

Nurbek BOBOBEKOV,
Samarcand shahridagi 29-umum-
ta'lim maktabining 2-«J» sinif
o'quvchisi

ORZUYIM QUSHDAY YELAR

Aql o'zi belgilari,
Nima ortiq, nima kam.
Matematika fani,
Menga yoqar juda ham.

Go'yo nurdan iborat,
Hatto olgan nafasim.
Xorazmi bobomga,
Kelar juda havasim.

Misollarni yechishda,
O'y ustiga o'y kelar.
Osmon bo'ylab to'xtamay,
Orzuyim qushday yelar.

Hisob-kitob bog'ida,
Gul-chechaklar teraman.
Shu sababli kitobga,
Dil mehrimni beraman.

Durdona ABDUQAHHOROVA,
Nizomiy nomidagi TDPU akademik
litseyi o'quvchisi

— Menden ko'pincha: «A'lo baholarga o'qysan, katta bo'lsang kim bo'lmochisan?» deb so'rashadi. Men, shifokor, deya javob beraman. Zo'r shifokor bo'lib, barcha kasal bolalarni davolasam, deyman.

O'i la d a g i
farzandlarning eng kattasiman. Shu bois, ukalarmi Salohiddin va Asliddingga ertaklar o'qib berishni yaxshi ko'raman. Maktabimizda

DO'STLAR ORTTIRSAK DEYMIZ

kitobxonlikka bag'ishlangan ko'plab tadbirlar, tanlovlari o'tkazildi. Yaqinda ta'lif muassasamizga bolalar shoirlari va adibi Muhabbat Hamidova hamda Dilshod Rajab tashrif buyurib, kitoblar sovg'a qilishdi.

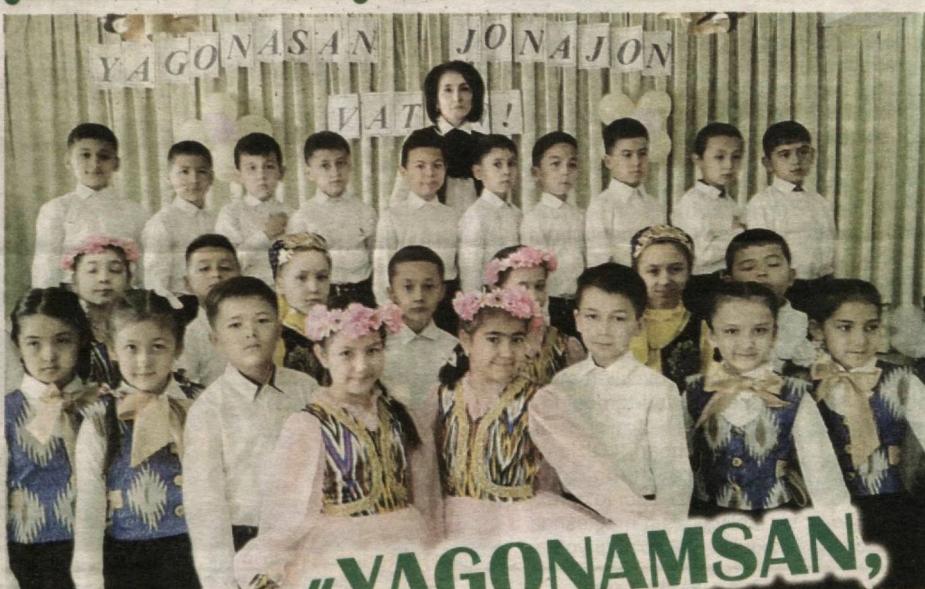
Men «Qarg'a qaqimchi», «Mulla baqaloq», «Bolaligim ertaklari» nomli kitoblarni o'qib chiqdim. Ayni paytda Dilshod aka menga top-

shirgan sevimli shoirimiz Muhammad Yusufning she'riy kitobidan she'rlar yod olyapman. Dilshod aka menga shifokor bo'lish uchun ham ko'p kitob o'qishim kerakligini aytildilar. Shuningdek, ular bolalar nashrlarini o'qib borishimizni ham maslahat berishdi.

Tadbir yakunida uning tashkilotchisi — maktabimizning ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinnbosari Mahmuda opa Say-fiddinovaga «Tong

yulduzi» gazetasiga obuna bo'lish niyatida ekanligimizni bildirdik. Biz gazeta orqali respublikadagi tengdoshlarimning yutuqlari, ijod namunalari bilan tanishib borishni, do'stlarimiz safini kengaytirishni istaymiz.

Soliba AZIMOVA,
poytaxtimizning Yakkasaroy tu-
manidagi 26-umumta'lim maktabi
o'quvchisi

Poytaxtimizning
Yunusobod tumani
nomidagi 274-umum-
ta'lim maktabida tash-
kil etilgan tadbir ana
shunday nomlandi. Unda Dilfuza Oripova rahbarlik
qilayotgan 3-«B» sinif o'quvchilari Vatanga mu-

Turdiyeva hamda olim Laziz Yunusov-
lar maktab kutubxonasiga badiiy kitoblar sovg'a qilishdi.

Mahmuda VALIYEVA

Shohista Sobirova poytaxtimizning Shayxontohur tumanidagi 40-umumta'lim maktabida ta'lif oladi.
Kuni kecha uning «Sadoqat kuychisi – Zulfifyaxonim» nomli ilk she'riy kitobining taqdimoti bo'lib o'tdi.

SPORTSEVAR OILA YUTUG'1

Sport ko'plab tengdoshlari kabi 6-«A» sinf o'quvchimiz Sherzodbek Mahamadaliyevning ham jon-u dili. Bo'sh vaqt topdi deguncha, stadionga chopadi. Ba'zida hayallay qolsa, onasi Irodaxon uning qayerda ekanligini yaxshi biladi.

O'zi boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi emasmi, sportning yosh avlod kamolotida tutgan o'rni beqiyosligini bilgani uchun ham o'g'lining qiziqishini qo'llab-quvvatlaydi.

maktabdoshlari ana shunday tantanavor tarzda kutib olishdi. Boburjon Ergashev boshchiligidagi 8 nafr o'quvchidan iborat jamoa a'zolari tanlovida ishtirot etayotgan barcha tengdoshlaridan chaqqonroq, abirroq ekanliklarini namoyish etib, tanloving respublika bosqichiga yo'llanmani qo'liga kiritib qaytdi.

Tadbirda so'zga chiqqan maktab direktori Z. Yo'ldosheva yosh qutqaruvchilarini tabriklar ekan, ularga keyingi bosqichda ham omad yor bo'lishini tiladi. Maktab yoshlar ittifoqi boshlang'ich tashkiloti yetakchisi Gulhayo Rahimova hamda chaqirraqacha o'quvchilarni tayyorlash fani o'qituvchisi Shavkat Rahmonov boshchiligidagi navbatdagi bellashuvlarga allaqachon tayyorgarlikni boshlab yuborgan jamoa a'zolari davruga yig'ilganlar oldida maktab sharafani munosib himoya qilishga so'z berishdi.

O. TURSUNBOYEVA

SHAXDAM QADAMLAR SEHRI

*Hademay o'quvchilar o'quv yilini yakunlab, yozgi ta'tilga chiqishadi.
Bitiruvchilar «Xayr, maktab!» tadbirlariga tayyorgarlikni allaqachon boshlab yuborishgan.*

shuni ko'ssatadi, o'tgan yillar mobaynida yoshlar o'tasidagi huquqbuzarliklarning asosiy qismi o'qituvchilar yoki ota-onalarning nazoratisiz o'tkazilgan ana shunday kechalarda sodir etilgan ekan.

Joriy yilning 1-2-may kunlari Toshkent viloyatining Chinoz tumanidagi 2-, 4-, 7-, 27-, 28-, 45- umumta'lum maktablari 9-11-sinf o'quvchilari bilan bo'lib o'tgan uchrashuvlari yoshlar o'tasida jinoyatchilik va huquqbuzarlikning oldini olishga, o'zaro munosabatlarda mehr-oqibatni kuchaytirishga, yoshlarni sport to'garaklariga keng jalb etishga hamda har bir yurt o'g'loni zimmasida Vatan osoyishtaligi yo'lida harbiy xizmatni o'tash mas'uliyati borligini anglatishga bag'ishlandi.

Tadbir davomida «Shaxdam qadamlar sehri» kitobi taqdimoti bo'lib o'tdi. Kechaga tashrif buyurgan to'plam muallifi, harbiy Sherzod Hikmatov kitobdan o'ren oltagan «Kel, Vatanni asraylik!», «O'zga yurdan baxt izlama», «Assalomu alaykum», «Fidosi bo'l shu yurtning», «Kitob – ma'rifat bulog'i» kabi hikoyalarni o'zining boshidan kechirgan hayotiy voqealar asosida yozilgan, harbiy faoliyat davomidagi qiziqarli, ibratlari sarguzashtlari haqida o'quvchilarga so'zlab berdi. Shuningdek, bitiruvchi o'g'il-qizlarning kasb tanlashda ota-onalari va ustozlari bilan maslahatlashgan holda qaror qabul qilishi lozimligini ta'kidlab o'tdi. Shuningdek, tuman XTB mudiri o'rnbosari Nigora Nabiyeva so'zga chiqib, o'quvchilar o'tasida huquqbuzarlikning barvaqt oldini olish uchun maktabda, qolaversa, cilada sog'lam muhit shakllanishiga erishish, o'quv yili davomida huquqbuzarliklar sodir etmagan sinflarning rahbari, sardorlarini rag'battantirib borish muhimligi xususida to'xtalib o'tdi.

Tadbir yakunida faol o'quvchilar «Shaxdam qadamlar sehri» kitobi bilan taqdirlandi.

Nurbek QIDIRALIYEV

13-may 2019

Qancha e'tiroz-larga, taqiqalarga qaramay, respublikamizning ayrim hududlarida Bitiruv oqshom-larini o'tkazish hali-hanuz davom etmoqda. Kecha uchun oilaning moddiy ahvoliga qaramay, dab-dabali tayyorgarlik ko'rish odatiy holga aylanib qolgan. Tahlillar

Shu maq-

sadda yaqinda Krasnogorsk shahrida joylashgan ta'lim maskanimizda Toshkent shahar yoshlar ittifoqi raisi Akmal Jumaboyev bilan uchrashuv o'tkazildi. Mehmon o'zi olib kelgan 50 dan ortiq kitoblarni o'quvchilarga sovg'a qilar ekan, ilmi insongina yetakchi bo'lishi mumkinligini ta'kidladi. Bunga javoban 10-«B» sinf o'quvchisi Abdulloh O'ljaboyev kelajakda o'zi sevgan tashkilot – O'zbekiston yoshlar ittifoqining faoliyatini yanada rivojlanishiga hissa qo'shish niyatida ekanini bildirdi. Uning sinfdoshi Ilhom Sobirov esa qaysi kasb egasi bo'lishdan qat'iy nazar, bugun ularga tuhfa qilingan Kaykovusning «Qobusnomá» asari, Tohir Malik, Pirimqul Qodirov, Said Ahmad kabi yozuvchilarimizning betakror romanlari kelajakda unga, albatta, asqotishini aytib o'tdi. Bu kitoblarni birinchilardan bo'lib o'qib chiqishga va'da berib, mehmonga minnatdorchilik bildirdi.

Obidjon XUDOYQULOV,
Farg'onaviyoti, Rishton tumani idagi 19-umumta'lum maktabining ma'naviy-ma'rifiy ishlari bo'yicha direktor o'rnbosari

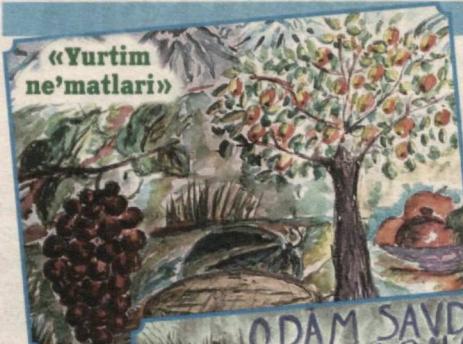
YOSHLAR YETAKCHISI – MEHMONIMIZ

Maktabimizda yetakchi-yu sardor o'quvchilar talaygina. Bu iste'dod egalari, kuni kelib, O'zbekiston yoshlar ittifoqining ham faol sardorlariga aylanishlarini juda istayman.

Toshkent viloyati, Angren shahridagi 46-umumta'lum maktabi yoshlar ittifoqi boshlang'ich tashkiloti yetakchisi

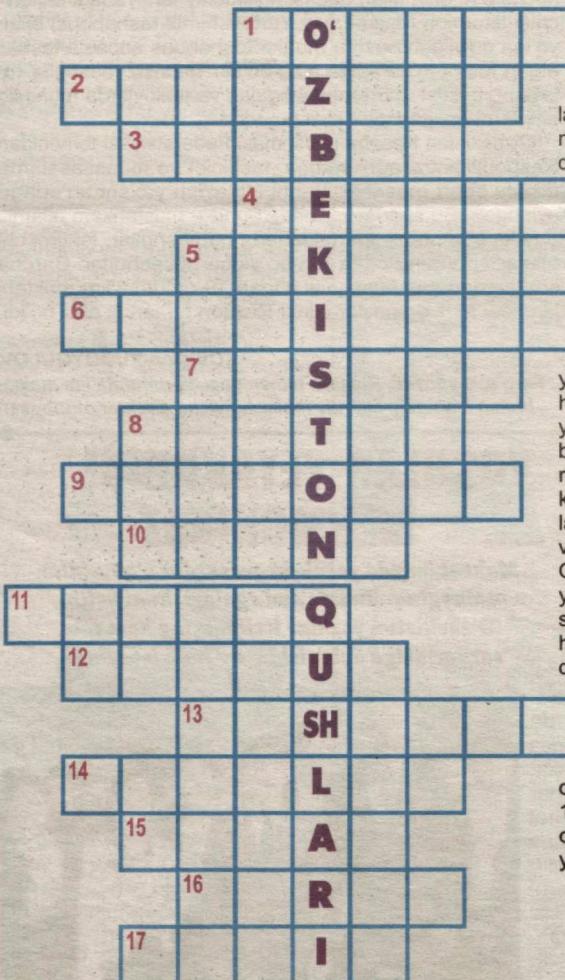
Maftuna MURODOVA,

«Laylak keldi,
yoz bo'ldi»

Buxoro viloyati, Buxoro tuman O'zbekiston yoshlar ittifoqi tuman sardori, 20-umumta'l'm maktabining 8-sinf o'quvchisi Jasmina JO'RAYEVA ijodidan namunalar

BO'SH O'TIRMAY, BOSH QOTIR! «QANOTLI DO'STLARIMIZ» KROSSVORDI

Javoblarni eniga yo'nalishida yozing.

- Chumchuqsimon mitti sayroqi qush.
- Bog'lar, to'qay va tog'lardagi o'monlarda yashovchi, xalqimizda hakka ham deb nom oлган, qish faslida ko'chib yuruvchi qush.
- Soni kamayib borayotgan sayroqi mitti qush.
- To'rqovoqda boqiladigan sayroqi qush.
- Tog'liklarda yashovchi ovlanadigan va sayroqi qush sifatida xonadonlarda boqiladigan parranda.
- Ko'klam elchisi, qanoti ingichka va uzun, juda tezuchar qush.
- Xonadonlarga yaqin joylarda yashovchi bezo'r o'troq qush.
- Turfa rang patli xonaki yoki yovvoyi qush.
- Tustovuq nomini ham oлган ko'rkam patli, to'qayzorlarda yashovchi ovlanadigan qush.
- Oyog'i, bo'yni, tumshug'i uзун, boshida toji bor, respublikamizdan kuzda uchib ketuvchi ko'chmanchi qush.
- Odatda xonadonlarga yaqin joylarda yashovchi hasharot va don bilan oziqlanadigan mitti qush.
- Qarchig'aysimonlar oиласига kiruvchiga katta yirtqich oвчи qushi.
- Muzlamaydigan suv havzalarida qishlovchi, suv osimliklari, hasharotlar bilan oziqlanuvchi go'shti mazali qush.
- Baliqlar bilan oziqlanuvchi, ko'llarda yashovchi yovvoyi qush.
- Boqiladigan, sovuqqa chidamli suv parrandas.
- O'zbekistonda qishlaydigan, patlari timqora ko'chmanchi qush.
- Ovchilar qo'liga o'rgatib, parranda ovlaydigan, chaqqon harakatlanuvchi yirtqich qush.

Tuzuvchi: Farhodbek TOSHPO'LATOV,
Toshkent shahar, Uchtepa tumanidagi
62-umumta'l'm maktabining 7-«B» sinf
o'quvchisi

Pazanda qizga!

Aziz kichik bekalar!

Ayni damda
bozor rastalarida
turli sabzavot-u

mevalarning xilma-xil turlarini
uchratishtingiz mumkin.

Ularning orasida qovoqchani
ham uchratgan bo'lsangiz
kerak? Ushbu sabzavot foydali
tomonlari bilan boshqalaridan
hecham qolishmaydi.

QOVOQCHADAN ANTIQA TAOM

Buning uchun bizga: 1 kg qovoqcha (kabachok), 300 gramm tovuq go'shti, 3 dona tuxum, 6-7 oshqoshiq un, tuz va murch (ta'bga ko'ra), 200 gramm mayonez, 3 - 4 dona sarimsoqpiyoz bo'lagi, 2 - 3 dona pomidor, yarim bog' shivit.

Tayyorlanishi: qovoqchalarni qirg'ichdan chiqaramiz va tuz aralashtirib, 15 daqiqa turgach, suvini siqib, chuqur idishga solamiz. Keyin tovuq go'shti qiymasi, tuxum va un, tuz, murchni solib, yaxshilab aralashtiramiz. So'ngra, masalliqni teng to'rtga bo'lamiz. Uni astalik bilan qizdirilgan tovaga solib, xuddi quymoqdagidek ikki tomonini qizartirib pishiramiz.

Alohiда idishga mayonez va sarimsoqpiyozni aralashtirib, tayyor bo'lgan qovoqchali quymoqlar orasiga suramiz va yupqa kesilgan pomidorlarni ham terib, ko'kat sepgach, ustma-ust taxlaymiz. So'ngra, 15 daqiqa muzlatgichga qo'yamiz.

Ana endi qovoqchali quymoqlarni kesib, dasturxonga tortsanshiz bo'ladi.

Yoqimli ishtaҳa!

NARGIZA tayyorladi

13-may 2019

8

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi

Bosh muharrir
Feruza ADILOVA

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan
otgan.

TAHIR HAYATI:
Qahramon QURONBOYEV,
Dilshod KENJAYEV,
Murtazo SULTONOV,

Feruza JALILOVA,
Ashurali JO'RAYEV
(Bosh muharrir o'rbinbosari),
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir
Sayyora QODIROVA

Rassom
Feruzbek KAMOL o'g'li
Sahifalovchi-dizayner
Shaxobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMU bosma-xonasida chop ettili.
Gazetaning poligrafik jihatdan sifatli chop ettilishgi bosmaxona mas'ul.
Manzilimiz va bosmaxona manzili:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi,
30-uy. Indeks: 100011.

Obuna indeksi: 198.
www.tongyulduzi.uz
e-mail: tongyulduzi1929@mail.uz
telegram: t.me/tongyulduz
Adadi - 14199
Buyurtma - V 3404

Tahririylata kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi, mualliflarga qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib bosmaxona mas'ul.
uchun obunani rasmliyatlashtirigan tasbihot javobgar.

Shakli A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishilgan narxdir.
Gazeta haftaning dushanba kuni
chop ettili.
Topshirish vagti - 18:00
Topshiridi - 18:00
Tel/faks: (99871) 244-63-08